

Nezvyklé hnízdění sýkory uhelníčka (*Periparus ater*) v betonovém sloupu

Unusual nest site of Coal Tit (Periparus ater) in a concrete pillar

Josef Chytil

Ornitologická stanice Muzea Komenského v Přerově, Bezručova 10, 750 02 Přerov; chytil@prerovmuzeum.cz

Chytil J. 2020: Nezvyklé hnízdění sýkory uhelníčka (*Periparus ater*) v betonovém sloupu. / *Unusual nest site of Coal Tit (Periparus ater) in a concrete pillar*. Zprávy MOS 78: 51–52.

Článek popisuje nezvyklé hnízdění sýkory uhelníčka (*Periparus ater*) v dutině betonovém sloupu na hlavní vesnické ulici, způsobené zřejmě výrazným nedostatkem přirozených dutin v přilehlém lese po masivním kácení smrkových porostů kvůli kůrovcové kalamitě.

This article describes an unusual nest site of Coal Tit (Periparus ater) in a cavity at the top of a concrete pillar on a village main street. It is thought that the site was used owing to a lack of tree cavities in a nearby forest after a large-scale clear-cutting of bark-beetle infested spruces.

Keywords: unusual nest site, Coal Tit

Sýkora uhelníček je u nás běžně hnízdící druh, výrazně preferující jehličnaté lesy od nížin až po hory. Často hnízdí i ve smíšených lesích s vtroušenými jehličnany, někdy i v parcích a zahradách opět s výskytem jehličnanů (ŠŤASTNÝ & HUDEC 2011). Přirozeným způsobem hnízdění je stromová dutina, obsazuje i budky, pařezy, ve srovnání s jinými druhy sýkor i zemní díry. Z 247 zdokumentovaných hnízd u nás bylo 12 v kamenné zdi, 3 v dutinách skal a 2 v poskládaných metrových polenech dřeva (ŠŤASTNÝ & HUDEC l.c.).

Dne 11. května 2020 jsem v Přerově v místní části Vinary zaslechl hlas uhelníčka. Jednalo se o hlavní, poměrně rušnou ulici. K mému překvapení uhelníček zaletoval svrchu do dutiny betonového sloupu (výška 8 m) elektrického vedení s potravou v zobáku. Při odpolední krátké kontrole bylo hnízdění uhelníčka v tomto sloupu (Obr. 1) potvrzeno, během necelých 15 min. zde intenzivně krmili oba ptáci.

Hnízdění v betonových sloupech je relativně běžné jak u sýkory modřinky (*Cyanistes caeruleus*), tak i sýkory koňadry (*Parus major*; řada vlastních pozorování). Hnízdění sýkory uhelníčka v tomto nezvyklém prostředí může být způsobeno masivním kácením smrkových (kůrovcových) porostů v přileh-

lém Vinarském lese a vyvolaným nedostatkem přirozených stromových dutin.

Častější využívání nezvyklých míst ke hnízdění zmiňuje řada autorů; CRAMP & PERRINS (1993) uvádějí hnízdění v zemních dírách, pařezech, pod kameny, v mezerách mezi kořeny stromů jako způsobení se nedostatkem stromových dutin v jehličnanech. Hnízdění v kamenných zidkách podél lesních cest uvádějí i autoři pražského hnízdního atlasu (FUCHS ET AL. 2002), hnízdění ve starých hnízdech dravců zmiňuje i červený seznam IUCN (www.iucnredlist.org). Ve všech zdrojích je zmíněna výrazná vazba na výskyt jehličnatých stromů.

LITERATURA

- CRAMP S. & PERRINS C.M. (eds) 1993: The birds of the western Palearctic. Vol. VII. Oxford Univ. Press, Oxford, New York.
- FUCHS R., ŠKOPEK J., FORMÁNEK J. & EXNEROVÁ A. 2002: Atlas hnízdního rozšíření ptáků Prahy. Consult, Praha.
- ŠŤASTNÝ K. & HUDEC K. (eds.) 2011: Ptáci – Aves III/2. Academia, Praha.
- <https://www.iucnredlist.org/species/22735965/118835425>; citováno 29. 6. 2020.

Obr. 1. / Fig: Umístění hnízda sýkory uhelníčka (označeno šipkou). / *The location of Coal Tit nest (arrow).*
Foto J. Chytil